

थिमी टाइम्स

Thimi Times Weekly

साप्ताहिक

फिजियोथेरापी सेवाको
लागि होम सर्भिस

सम्पर्क नं. ९८४९७३२६९७,
०१-६६३३६५२ मध्यपुर
थिमी-४

वर्ष १८ अङ्क ०४ ने.सं. ११४४ साउन २३ गते बुधवार, २०८१ 07 Aug. 2024 Wednesday पृष्ठ ८ मूल्य रु १०/-

प्रधानमन्त्री ओली ३० औं विश्व आदिवासी दिवसको मूल समारोहमा सहभागी नहुने

काठमाडौं। नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघले यही साउन २५ गते अर्थात अगस्ट ९ का दिन नेपाल प्रजा प्रतिष्ठानको

सभाहलमा मूल समारोह आयोजना गर्ने गरी ३० औं विश्व आदिवासी दिवस मनाउने तयारी पुरा गरेको जनाएको छ। सो

कार्यक्रममा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली कार्यव्यवस्थाका कारण समारोहमा सरिक हुन नसकेको खबर प्राप्त भएको

नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघका महासचिव दिवस राइले जानकारी गराएका छन्। तर नेपाल सरकारका उपप्रधानमन्त्री र मन्त्रीहरु भने मूल समारोहमा प्रमुख बक्ताका रूपमा सहभागी हुने जसमा उपप्रधानमन्त्री प्रकाशमान सिंह, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्री पुष्पे सुब्बा गुरुङ, रक्षा मन्त्री मान बहादुर राईलगायतको सहभागी हुने सुनिश्चित भएको भएको महासचिव राइले बताए।

सोमबार महासंघको संघीय कार्यालयमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा कार्यक्रमको तयारी लगभग पुरा भएको जानकारी दिएको थियो। उनले कार्यक्रमको रुपरेखाबारे जानकारी दिँदै साँस्कृतिक भाँकी सहितको याली ११ वजे भूकूटीमण्डपमा जम्मा भएर भद्रकाली, सुन्धारा,

बाँकी पेज ७ मा

नेवार समुदायले मनाए गठामुंगः पर्व

भक्तपुर। साउन कृष्णपक्ष घण्टाकर्ण चतुर्दशीको अवसरमा शुक्रबार काठमाण्डौ उपत्यकालगायत देशका विभिन्न भागमा बसोबास गर्ने नेवार समुदायले शान्तिको कामना गर्दै घण्टाकर्णको पुजा गरी धूमधामले गठामुंगः पर्व मनाएका छन्। साथै आफ्नो घर गृह शान्तिको कामना गर्दै आफ्ना परिवारलाई रोग व्याधी नलागोस भनेर घरघरबाट

भुतप्रेत समेत मन्त्राएका छन्। विशेषगरी किसानहरुले गठामुंगः पर्वलाई वैशाख महिनामा पर्ने अक्षय्य तृतियाका दिन रोपाईलगायतका बढी बल प्रयोग हुने कामका लागि सहयोग पुगोस् भन्ने उद्देश्यले तान्त्रिक विधिदेखि आह्वान गरेर बोलाएका भूत, प्रेत, डाकिनी, शाकिनी, पिशाच आदिलाई

बाँकी पेज ७ मा

समानुपातिक निर्वाचन कानून

संशोधन गर्न सर्वोच्चको आदेश

काठमाडौं। सर्वोच्चले अदालतले समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली लक्षित वर्गको प्रतिनिधित्व सुनिश्चितता गर्न निर्वाचन कानूनमा यथोचित पुनरावलोकन गर्ने सरकारको नाममा निर्देशनात्मक आदेश जारी गरेको छ। वरिष्ठ अधिवक्ता बालकृष्ण न्यौपानेले प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय भएको रिटको पूर्णपाठ सार्वजनिक गर्दै सर्वोच्चले यस्तो निर्देशनात्मक आदेश जारी गरेको हो।

२०८० फागुन ३० मा भएको फैसलाको पूर्णपाठ सार्वजनिक गर्दै सर्वोच्चले आउने चुनावअघि प्रतिनिधि सभा तथा अन्य तहका निर्वाचन सम्बन्धी कानूनहरु पुनरावलोकन गर्न निर्देशनात्मक आदेश दिएको छ। पछाडि परेका वर्गलाई निर्वाचित पदमा पुर्‍याउने गरी विभिन्न तहका निर्वाचन सम्बन्धी

कानूनहरुको पुनरावलोकन गर्न सर्वोच्चले उक्त फैसलाको पूर्णपाठमा भनिएको छ। वरिष्ठ अधिवक्ता बालकृष्ण न्यौपानेले समानुपातिक निर्वाचनबाट निर्वाचित ११० सांसदहरु आर्थिक, सामाजिक र शैक्षिक दृष्टिले पछि, परेका नभई आर्थिक रूपले सम्पन्न, उच्च शिक्षा हासिल गरेका, पटकपटक सांसद मन्त्री भएका, उच्च सामाजिक अवस्था भएका व्यक्तिहरु रहेको उनीहरुको नियुक्ति बदर गर्ने माग गर्दै रिट दायर गरेको थिए।

प. धान न्यायाधीश वि. श. व. म. भ. र. प. सा. द. श्रेष्ठ, न्यायाधीशहरु आनन्दमोहन भट्टराई, प्रकाशमान सिंह राउत, प्रकाश कुमार हुंगाना र सुष्मालता माथेमाको संवैधानिक इजलासले यस्तो फैसला सुनाएको हो। आर्थिक रूपले सम्पन्न, उच्च

बाँकी पेज ७ मा

नवदुर्गा मन्दिरमा भित्राइयो दशैंको खम्ये

भक्तपुर। भक्तपुरको प्रसिद्ध नवदुर्गा चोखे (देवता घर)मा महिषासुरको प्रतीक मानिने खम्ये (निखर कालो राँगो) सोमबार भित्राइएको छ। भक्तपुरको कमलविनायक गछेस्थित चोखे (देवता घर) मा विजया दशमीका लागि आवश्यक महिषासुरको प्रतीक मानिने खम्ये भित्राइएको हो। खम्ये भित्राइएको यो मन्दिरमा प्रत्येक वर्ष विजया दशमीको दिन राष्ट्रप्रमुख (राष्ट्रपति) दर्शनका

लागि आउने चलन छ। भित्रिएको महिषासुररूपी राँगो नवमीसम्म चोखेमै पालेर राखिने छ। राँगोलाई प्रत्येक वर्ष घण्टाकर्ण चतुर्दशीदेखि नागपञ्चमीको बीचमा भित्राइन्छ। भित्राइएको राँगो व्यक्तिले पैसा हालिदिएर भित्राइन्छ। यसपल्ट भक्तपुरकै लक्ष्मीप्रसाद वनमालाले खम्ये चढाएका हुन्।

बाँकी पेज ७ मा

जिल्लाका एक दर्जन सरकारी कार्यालयमा महिलाको नेतृत्व

भक्तपुर। महिलाहरुलाई अहिलेसम्म पनि दोश्रो दर्जाको रूपमा हेरिने चलन नहटिरहेको बेला भक्तपुर जिल्लाका एक दर्जन सरकारी कार्यालयहरु महिलाहरुले नै नेतृत्व गरिरहेका छन्। जिल्लामा अहिलेसम्मकै सवैभन्दा बढी महिला कार्यालय प्रमुखहरु रहेको जिल्ला बनेको छ।

जिल्ला प्रशाशन कार्यालयदेखि अस्पताल तथा अन्य सरकारी कार्यालयहरुमा दर्जन महिला हाकिमहरु रहेका छन्। प्रमुख जिल्ला अधिकारीदेखि भक्तपुर अस्पतालसम्म जिल्लाका ११ वटा सरकारी कार्यालयहरु महिला प्रमुखहरुले सम्हालिरहेका छन्।

बाँकी पेज ७ मा

एक महिना मनाईने “गुँलाधर्म” शुरु

भक्तपुर। नेवार समुदायका बौद्ध धर्मावलम्बीहरुले अति श्रद्धा र भक्तिका साथ मनाइने ‘गुँलाधर्म’ प्रतिपदा देखि भाद्र कृष्ण अष्टमीसम्म एक महिना मनाईने पर्व सोमवारबाट शुरु भएको छ। गुँलाधर्ममा एक महिनासम्म स्वयम्भू महाचैत्यलगायत अन्य धार्मिक स्थानमा बाजागाजासहित घुम्ने र पूजापाठ गर्ने चलन रहिआएको छ। यस वर्षको गुँलाधर्मको समापन भदौ १९ गते हुनेछ।

गुँलाधर्म पर्वको अवसरमा विशेषगरी नौ बाजा बजाउने प्रचलन रहेको छ। गुँलाधर्म विशेषगरी बौद्धमार्गीहरुको पर्व भएता पनि पछिल्लो समय अन्य धर्मावलम्बीहरु समेत सहभागी हुने गरेको छ।

संस्कृतिविद् डा. चुन्दा वज्राचार्यका अनुसार गुँलाधर्म पर्वमा बौद्ध स्तूपा, चैत्य, गुम्बा

परिक्रमा गर्दै बुद्ध भगवानको ध्यान गर्ने परम्परा छ। दिनहुँ विहान स्नान गरी बाजागाजासहित स्रोत पाठ गर्दै स्वयम्भू महाचैत्य, प्रतापपुर, अनन्तपुर र तीर्थस्थल परिक्रमा गर्ने प्रचलन रहेको उहाँ बताउनुहुन्छ।

गुँलाधर्मको प्रमुख विशेषता धा: र न्याकुँ बाजा हो। जसलाई शङ्खभेरी अर्थात् सिङ बाजा पनि भनिन्छ। न्याकुँ बाजा राँगा, भेडाको सिङबाट निर्माण गरिएको हुन्छ। पछिल्लो समय विभिन्न मौलिक बाजागाजा सहित गुँलाधर्म मनाउने प्रचलनमा वृद्धि भएको छ, जसअनुसार बाँसुरी बाजा, धिमे बाजा, भुस्या बाजा बजाएर पनि चैत्यहरुका साथै स्थानीय ईष्टदेवता, गणेश, भिमसेन भैरवलगायतका देवी देवताहरुको समेत परिक्रमा गर्ने प्रचलन बढेको पाइन्छ।

नेवारी भाषामा ‘गुँ’ को

अर्थ ‘नौ’ हो भने ‘ला’ को अर्थ ‘महिना’ भएकाले नेपाल संवत्को नवौँ महिना अर्थात् गुँलाध्व पारुदेखि जलाध्व पारुसम्म एक महिना यो पर्व मनाउने गरिन्छ।

गुँला विशेष दिनमा विशेष ठाउँमा घुम्ने गर्दछन्। नागपञ्चमीका दिन भक्तपुरको चाँगुनारायण, जनैपूर्णिमामा पाटनको बगलामुखी साथै कृष्ण जन्माष्टमीमा काठमाडौँको स्वयम्भू विजेश्वरी, शोभाभगवती, मरुगणेश, जनबहालस्थित सेतो मत्स्येन्द्रनाथ परिक्रमा गरिने चलन छ।

त्यस्तै भक्तपुरको सूर्यविनायक, राममन्दिर, नवदुर्गा देवताघर, दत्तात्रय, पाँचतले मन्दिर, कमलविनायक परिक्रमा गरिने परम्परा छ। भने गुँलाको

बाँकी पेज ७ मा

बङ्गलादेशका नियती, नेपालको लागि पाठ

काठमाडौं। १५ वर्षसम्म बंगलादेशको शासनसत्ता रहेकी शेख हसिना अन्ततः आन्दोलनका कारण प्रधानमन्त्री पदबाट राजीनामा दिएर देश छाडेर भागिन्। उनी अहिले भारतमा छिन्। करिब एक महिनादेखि आरक्षणको विषयलाई लिएर भइरहेको आन्दोलनले उग्र रूप लिएपछि थप नसकेर उनी भाग्न बाध्य भइन्।

हसिना लोकतान्त्रिक पद्धतिबाट सत्तामा आएकी हुन्। उनले सत्ता सम्हाल्नुअघि बंगलादेशमा निकै गरिबी थियो। त्यो गरिबीबाट हसिनाले नै देशलाई मुक्त गराएकी थिइन्। एक रिपोर्ट अनुसार उनले करिब दुई करोड जनतालाई गरिबीबाट बाहिर ल्याएकी

छन्। देशको आर्थिक अवस्था सुधार्न उनले उत्तिकै महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरिन्। यहाँसम्म कि आर्थिक अवस्थाको मामिलामा बंगलादेशले भारतलाई समेत चुनौती दिन थालेको थियो। तर पछिल्लो समय त्यहाँ अराजकता, भ्रष्टाचार तथा विभिन्न बेथितिका कारण जनतामा असन्तुष्टि बढ्दै गइरहेको थियो।

हसिना सरकारमाथि त्यहाँका जनताले असन्तुष्टि जनाइरहेका थिए। उनी निरङ्कुश बन्दै गएको भन्दै आलोचना बढ्न थाल्यो। तर त्यसलाई सम्बोधन गर्नुको सट्टा दबाउने प्रयत्नमा उनी लागिन्। हसिना सरकारले विपक्षीहरुलाई विभिन्न आरोप लगाएर थुन थाल्यो। सञ्चारमाध्यमलाई नियन्त्रणमा

लिन थाल्यो। जनताबाट आएका विरोधका स्वरहरुलाई दबाउन थाल्यो।

त्यहाँको अहिलेको आन्दोलन आरक्षणको मात्रै होइन, आरक्षणको मुद्दा लगभग मिलिसकेको थियो। हसिना सरकारमा मौलाएको बेथिति नै उनको शासन पतनको मुख्य कारण रहेको जानकारीहरु बताउँछन्। बंगलादेशमा भएको आन्दोलन र शेख हसिना नेतृत्वको सरकारको पतनले नेपालमा कस्तो असर पर्ला भनेर टिप्पणी हुन थालेको छ। परराष्ट्र मामिलाका विज्ञ जयराज आचार्य भन्छन्, ‘बंगलादेशकै जस्तो अवस्था नेपालमा हुँदैन भनेर भन्न

बाँकी पेज २ मा

बालकुमारी बचतले रजत महोत्सव सप्ताहव्यापी रुपमा मनाउने

भक्तपुर । मध्यपुर थिमिको शंखघरचोक स्थित बालकुमारी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडले संस्थाको रजत महोत्सव यही भाद्र २७ गते विहीवारदेखि सप्ताहव्यापी रुपमा विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाउने मंगलवार पत्रकार सम्मेलन गरी जानकारी गराएको छ । कार्यक्रममा संस्थाले रजत समारोहको लागि लोगोसमेत सार्वजनिक गरेको थियो । संस्थाका अध्यक्ष तुइलाल श्रेष्ठको सभापतित्वमा सम्पन्न भएको कार्यक्रममा संचारकर्मीका जिज्ञासाको उत्तर दिदै संस्थाका सचिव पृथ्वीराम श्रेष्ठको हस्ताक्षर सहित प्रेस विज्ञप्तिसमेत जारी गरेको छ । जसको पूर्ण पाठ यस प्रकार रहेको छ ।

“आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक उन्नतिका लागि सहकारीताको भावनालाई जगाऔं” भन्ने मूल नारा बोकी २०५७ असोज २ गते, मध्यपुर थिमिको विभिन्न क्षेत्रमा आवद्ध स्थानीय २८ जना महानुभावहरूले तत्कालिन जिल्ला सहकारी कार्यालय भक्तपुरमा दर्ता गरी बालकुमारी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड स्थापना गरेको थियो । यो संस्था समुदायमा आधारित सदस्यमैत्री सहकारी संस्था हो ।

७ लाख रुपैयाँ पूँजी राखी संचालन गरेको यस संस्थाले आ.व. २०८०/०८१ असार मसान्तसम्म शेयर पूँजी रु. १३,७०,९७,८००।-, बचत रु. १,७८,५८,८४,६३०।-, ऋण लगानी रु. १,३६,७६,४७,४१५।-, जगेडाकोष तथा अन्य कोष रु. ८,३९,८८,८२०।- र तरलता रु. ६१,४८,८७,८३८।- (३४.४३%) रहेको छ । संस्थाको कुल कारोबार रु. २,१३,८८,२०,०४१।- रहेको जानकारी गराउन चाहन्छौं । संस्थामा असार मसान्तसम्म सदस्य सदस्य संख्या

संस्था स्थापनाकालदेखि बचत तथा ऋणको वित्तिय कारोवार मार्फत सदस्यको आर्थिक विकासका साथै समुदाय केन्द्रीत विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै आएका छौं । सदस्यहरुको लागि सहकारी शिक्षा, वित्तिय साक्षरता, उद्यमशिलता विकास, नेतृत्व विकास, व्यवसायिक तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम, सामुदाय केन्द्रित वित्तिय साक्षरता, रक्तदान, वृक्षारोपण, सरसफाई, सांस्कृतिक (कला संस्कृति) क्षेत्रको जगेर्ना एवं संरक्षणका लागि भौतिक तथा आर्थिक सहयोग, स्वास्थ्य शिविर तथा

अभिमुखीकरण कार्यक्रम, हाजिरि जवाफ प्रतियोगिता, वक्तृत्वकला, प्रतियोगिता, निबन्ध प्रतियोगिता, नृत्य प्रतियोगिता, चित्रकला प्रतियोगिता लगायतका कार्यक्रमहरु निरन्तर भइरहेको यहाँमा अवगत नै छ ।

आफ्नै भवनबाट सदस्यहरुको जीवनस्तर उकास्न नीति, विधि र प्रविधि लागु गरी शुभारम्भदेखि सहकारी मूल्य, मान्यता तथा सिद्धान्तलाई आत्मसात गर्दै सहकारी ऐन, सहकारी नियमावली, संस्थाको विनियमावली, आन्तरिक नीति तथा कार्यविधि अनुसार बचत तथा ऋणको पूर्ण सुरक्षाको प्रत्याभूति दिलाई सदस्य तथा समुदायलाई वित्तिय सेवा प्रदान गर्दै आइरहेका छौं । भक्तपुर जिल्लामा समुदायमा आधारित सहकारी संस्थाको छुट्टै पहिचान स्थापित गर्न बालकुमारी साकोस सफल भएको छ । ‘समुदायको पहिलो रोजाई, सुरक्षित र उत्कृष्ट बालकुमारी’ नारा तय गरी गत साधारणसभाबाट ४ वर्षे रणनीतिक आयोजना निर्माण गरी सदस्यहरुलाई थप सेवा तथा प्रतिफल दिन संस्था अगाडि बढेकोको छ ।

यसै गरी संस्थाले राष्ट्रिय तथा अन्तर िष्ट्रिय सभासम्मेलन, गोष्ठी, प्रभातफेरी, प्रतियोगिताहरुमा सक्रिय सहभागिता जनाई सहकारी अभियानलाई दिगो बनाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्दै आएको छ भने नियामक निकायबाट विभिन्न समयमा दिने नीति, निर्देशन, मार्गनिर्देशनलाई पूर्ण पालना गरी संस्थालाई अझ बढी मजबुत र सदस्यको बचतको पूर्ण सुरक्षाका साथ सुरक्षित लगानी गरी निरन्तर अगाडि बढेका छौं ।

बालकुमारी साकोसले यस अवधिमा सहकारी अभियानमा पुर्‍याएको योगदानको कदर गरी २०६७ सालमा डिभिजन सहकारी कार्यालय भक्तपुरले जिल्लाकै उत्कृष्ट पुरस्कार प्रदान गरेको थियो । राष्ट्रिय सहकारी बैंक लि.ले २०७३ सालमा बैंकको १३ औं साधारणसभामा उपत्यकाको सहकारीहरु मध्ये उत्कृष्ट क्षेत्रीय पुरस्कार प्रदान गरेको थियो । भक्तपुर जिल्ला बचत तथा ऋण सहकारी संघ लि.ले सहकारी दिवसको अवसर आयोजित प्रभातफेरी कार्यक्रमहरुमा सहभागी भए वापत निरन्तर उत्कृष्ट सहभागिता पुरस्कार प्राप्त गर्न सफल भइरहेको छ । संस्थाले स्थापनाकालदेखि रक्तदान कार्यक्रमलाई

निरन्तरता दिई मानवीय सेवामा पुर्‍याएको योगदानको कदर स्वरुप नेपाल रेडक्रस सोसाइटी भक्तपुरले २०७६ र २०८१ संस्थालाई समानित गरिसकेको जानकारी गर्दछौं । जिल्ला सहकारी संघ लि. भक्तपुरले २०७८ मा यस संस्थाका अध्यक्ष तुइलाल श्रेष्ठलाई मध्यपुर थिमि क्षेत्रको बचत तथा ऋण सहकारीहरु मध्ये उत्कृष्ट अध्यक्षबाट पुरस्कृत गरेको थियो । यस्तै विभिन्न स्थानीय संघ संस्थाहरुबाट बालकुमारी साकोसले कदरपत्र तथा प्रशंसापत्रहरुबाट समानित भइसकेको जानकारी गर्दछौं ।

अतः यस संस्थाको २५ औं स्थापना दिवस तथा रजत महोत्सव-२०८१ सप्ताहव्यापी रुपमा मनाउन गइरहेका छौं । उक्त सप्ताह व्यापी कार्यक्रम निम्न अनुसार तय भएको यहाँ उपस्थित पत्रकार तथा संचारकर्मीज्यूहरुमा जानकारी गराउन पाउँदा हामी हर्षित छौं ।

रजत महोत्सव सप्ताहव्यापी कार्यक्रम
१) २०८१ भाद्र २७ गते, विहीवार : वित्तिय साक्षरता कार्यक्रम र सदस्य वृद्धि कार्यक्रम
२) २०८१ भाद्र २८ गते शुक्रवार : भक्तपुर जिल्ला व्यापी चित्रकला प्रतियोगिता
३) २०८१ भाद्र २९ गते, शनिवार : खुल्ला रक्तदान कार्यक्रम, शंखघर चोक थिमि
४) २०८१ भाद्र ३० गते, आइतवार : वृद्धाश्रम तथा मानवविद्यागृहमा खाना/खाजा खुवाउने वा भौतिक सामाग्री वितरण
५) २०८१ भाद्र ३१ गते, सोमवार : सरसफाई कार्यक्रम
६) २०८१ असोज १ गते, मंगलवार : रजत महोत्सव २०८१ प्रभातफेरी कार्यक्रम
७) २०८१ असोज २ गते, बुधवार : २५ औं स्थापना दिवस तथा रजत महोत्सव-२०८१ समारोह बालकुमारी रजत महोत्सव प्रकाशन/सम्मान/पुरस्कार
१) बालकुमारी रजत स्मारिका २०८१ प्रकाशन गर्ने
२) एकापट्टी संस्थाको लोगो र अर्को पट्टी लक्ष्मी अंकित चाँदीको सिक्का (स्मारिका) प्रकाशन गर्ने ।
३) संस्थापकहरुलाई चाँदीको तक्मा सहित दोसल्लाह ओढाई सम्मान गर्ने ।
४) पूर्व संचालक समिति तथा लेखा सुपरीवेक्षण समितिमा रही योगदान गरेका संचालकहरुलाई सम्मान गर्ने ।
५) रक्तदान तथा प्रभातफेरी कार्यक्रमको लागि टि-शर्ट प्रदान गर्ने ।
आजको मितिसम्म पनि संस्थालाई समयसापेक्ष सल्लाह, सुझाव दिनुहुने सम्पूर्ण आदरणीय शेयर सदस्य, संघीय, प्रदेशीय र स्थानीय नियामक निकायहरु, राष्ट्रिय सहकारी महासंघ नेपाल लि., नेप्स्कुन, प्रोस्कुन, जिल्ला सहकारी संघ भक्तपुर, भक्तपुर जिल्ला बचत तथा ऋण सहकारी संघ लि., सम्पूर्ण शेयर सदस्य तथा शुभेच्छुकहरु, संचारकर्मी एवं पत्रकारज्यूहरु प्रति हामी हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छौं ।

इसानद्वारा विद्यार्थी, शिक्षक र कर्मचारी सम्मान

भक्तपुर । संस्थागत विद्यालय सङ्घ नेपाल (इसान)ले विद्यार्थी, शिक्षक तथा कर्मचारीलाई सम्मान कार्यक्रम गरेको छ । इसानको आयोजनामा एसईई २०८० मा विद्यालयगत रुपमा उत्कृष्ट विद्यार्थी, १५ वर्षभन्दा बढी निरन्तर सेवारत विद्यालय व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष तथा शिक्षक एवम् कर्मचारीलाई सम्मान गरेको हो ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छेले सम्मान गरेको कार्यक्रममा उनले शिक्षा, शिक्षक, राजनीतिक दल, विद्यार्थीको भूमिकाबारे चर्चा गरेका थिए ।

कार्यक्रममा इसानका केन्द्रीय अध्यक्ष प्रेमजन थापा श्रेष्ठले शिक्षा सुधारका लागि एकपक्षको मात्र नभई शिक्षासँग सम्बन्धित सबै पक्षको योगदान रहने उल्लेख गर्दै ती पक्षलाई उत्साहित गर्नका लागि सम्मान गरिएको बताए ।

बागमती प्रदेश सभा सदस्य तथा इसानका सल्लाहकार सरोजराज गोसाईंले शिक्षकलाई उत्साहित गर्नका लागि विभिन्न तालिम, गोष्ठीका साथ पुस्तक अध्ययन र अनुसन्धान अनिवार्य भएकोमा जोड दिए । इसानका केन्द्रीय उपाध्यक्ष उकेश कवांले शिक्षाको अवस्था डामाडोल हुनुमा शिक्षकको मात्र नभई शिक्षा मन्त्रालयको नीति गलत रहेको उल्लेख गरे । कार्यक्रममा इसान भक्तपुरका अध्यक्ष कृष्णराम त्वायनावासुले कार्यक्रममा २२ विद्यार्थी, शिक्षक र कर्मचारी गरि कूल ५८ जनालाई सम्मान गरिएको जानकारी दिए ।

भक्तपुरमा पनि देखियो हैजा संक्रमित

भक्तपुर । भक्तपुरमा पनि हैजाका संक्रमित भेटिएको छ । काठमाडौं उपत्यकाका दुई जिल्ला काठमाडौंको टोखाका १ जनामा र ललितपुर जिल्लाको गोदावारी, ग्वाकोँ, इमाडोल लगायत विभिन्न स्थानका १६ जनामा हैजा सङ्क्रमण देखिएको अवस्थामा भक्तपुरमा पनि एक जनामा हैजा संक्रमण देखिएको हो ।

प्राप्त जानकारी अनुसार भक्तपुरको चाँगुनारायण नगरपालिका वडा नं. ४ का एकजनामा हैजा संक्रमण देखिएको छ । सो संक्रमित व्यक्ति किष्ट हस्पिटलका कर्मचारी भएका कारण त्यसको विस्तृत विवरण स्वास्थ्य कार्यालय भक्तपुरले खुलाएको छैन । त्यसको तथ्यांक भक्तपुरले राखेको छैन । संक्रमित व्यक्ति किष्ट अस्पतालमै रहेको कारण स्वास्थ्य कार्यालयले त्यस घटनालाई लुकाएको छ । कार्यालयले त्यसलाई सार्वजनिक गरेको छैन ।

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयको इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखा (ईडीसीडी) का अनुसार २४ घण्टामा ललितपुरका दुई जनामा हैजा सङ्क्रमण पुष्टि भएको छ । यस्तै, कैलाली जिल्लाको धनगढी उपमहानगरपालिकाको ८ जनामा हैजा सङ्क्रमण पुष्टि भएको छ ।

स्वास्थ्य शाखा चाँगुनारायणले भने त्यस विषयमा स्वास्थ्य कार्यालयलाई जानकारी गराइ सकेको छ । साथै सो व्यक्तिको घर परिवारसँग सम्पर्क गरी हैजा संक्रमणको स्थितिबारे जानकारी लिएको स्वास्थ्य शाखाले जनाएको छ ।

नौलो ज्योतीको विदाई तथा बधाई कार्यक्रम

भक्तपुर । मध्यपुर थिमिको पुरानो नीजि विद्यालयको रुपमा स्थापना भएको र नीजि स्कूलहरुमा न्युन शुल्क लिइ गुणस्तरीय शिक्षा पप्रदान गर्दै आइरहेको नौलो ज्योति इङ्लिस स्कूल मध्यपुर थिमिले एसईई परिक्षामा उतिर्ण आफ्ना विद्यार्थीहरुलाई विदाई तथा बधाई सम्मान कार्यक्रमको आयोजना गरेको छ ।

कोभिडका कारण रोकिरहेको उक्त कार्यक्रममा २०७५ सालदेखि २०८० सालसम्मका ६ ब्याचका करिव २ सय ५० जना विद्यार्थीहरुलाई विदाई तथा बधाई सम्मान गरेको थियो ।

मध्यपुर थिमि नगरपालिकाका नगरप्रमुख सुरेन्द्र श्रेष्ठको प्रमुख आतिथ्यतामा सम्पन्न कार्यक्रममा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष दुर्गामोहन श्रेष्ठ, विद्यालयका प्रिन्सिपल शिवकृष्ण श्रेष्ठ, वडा नं. ४ का वडाध्यक्ष बालकृष्ण श्रेष्ठ, विद्यालयका सेकेन्डरी तहका ईञ्चार्ज राजेन्द्र सिग्देल, विद्यार्थी अनितमणि भण्डारीलगायतका व्यक्तिहरुले शिक्षाको महत्वका विषयमा चर्चा गरेको थियो । कार्यक्रममा विद्यार्थीहरुले बीच बीचमा साँस्कृतिक तथा साँगितिक नाचगान समेत प्रस्तुत गरेको थियो ।

सिद्धार्थ सहकारीको स्थापना दिवसमा विभिन्न कार्यक्रम

भक्तपुर । सिद्धार्थ बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.ले को १६ औं स्थापना दिवसको अवसर पारेर कलेजो रोग तथा नाक,कान,घाँटी र हार्ड जोर्नी को स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ । जम्मा ९८ जना विरामीको स्वास्थ्य परिक्षण गगरेको संस्थाका सचिव सोहन कायस्थले जानकारी दिए । कार्यक्रममा शिक्षा उपसमितिका संयोजक चन्द्रकृष्ण

श्रेष्ठले स्वागत गरेको कार्यक्रममा संचालक समितिका जेष्ठ सदस्य वावुकाजी श्रेष्ठले पानसमा दिप प्रज्वलन गरि उदघाटन गरेको थियो ।

कार्यक्रम संस्था अध्यक्ष राजेश श्रेष्ठको सभपतित्वमा सम्पन्न भएको थियो । कार्यक्रम माथी प्रकाश पाउँ संस्थाले सामाजिक दायित्व खन्तर्गत सदस्य केन्द्रीत विविध विषयमा कार्यक्रम गर्दै

आएको जानकारी दिए ।

उक्त स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रममा कलेजो रोग विशेषज्ञ डा.अनिल शंखदेवबाट कलेजो रोग सम्बन्धि सचेतना कक्षा संचालन भएको थियो । त्यस्तै हार्डजोर्नी विशेषज्ञ डा.योगेश कायस्थ र नाक ,कान र घाँटी विशेषज्ञ डा.आयुषी श्रेष्ठले पनि स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रममा सदस्यहरुको स्वास्थ्य परिक्षण गरेको थियो ।

कार्यक्रममा संस्थाका संचालक समिति ,लेखा समिति ,विभिन्न समिति उपसमितिलगायत कर्मचारीहरु, पत्रकारहरु, शुभेच्छुकको सहभागिता रहेको थियो । संस्थाले १६ औं स्थापना दिवस विभिन्न कार्यक्रम गर्दै साताव्यापी रुपमा मनाउने तयारीमा रहेको पनि अध्यक्ष श्रेष्ठले जानकारी दिए ।

थिमि टाइम्स

– छिमेकी तथा आफ्ना साथीभाइको निव्दा गर्ने बानी परापूर्व कालबाटै मानिसको मनोरंजनको विषय बन्दै आएको छ ।

- प्रेमचन्द

सम्पादकीय

बङ्गलादेशको वर्तमान राजनीतिबाट केही सिक्ने कि

गत सोमवार बङ्गलादेशकी प्रधानमन्त्री शेख हसिना वाजेद पद त्याग गर्दै देशै छाडेर भान्न बाध्य भइन् । केही साता अघिबाट विद्यार्थीहरूले कोटा ‘आरक्षण’का विरुद्ध आन्दोलन शुरु गरेका थिए । शेख हसिनाको सरकार भने विद्यार्थीसँग संवाद गर्नुको साटो आन्दोलन दबाउन लागि पन्यो जसको कारण प्रधानमन्त्रीले देशबाटै पलायन हुनु पन्यो ।

त्यहाँ नागरिक शासकलाई हटाएर विगतमा धेरैपटक सेनाले शासन हातमा लिएको थियो । यसपटक पनि सेना अगाडि सरिसकेको छ । पहिलेका सत्तापलट रक्तरञ्जित हुनेगरेका थिए । बंगबन्धु कहलिएका मुक्तिसंग्रामका नायक तथा प्रथम राष्ट्रपति शेख मुजिबका सपरिवार सन् १९७५ मा हत्या गरिएको थियो । बंगबन्धुकी छोरी हसिना र अनकी बहिनी भाग्यले बाँचेकी थिइन् ।

बङ्गलादेशले शेख हसिनाको उदय पछि दक्षिण एसियाका अरू मुलुकले भन्दा धेरै आर्थिक सामाजिक विकास गरेको छ । प्रतिव्यक्ति आयमात्र होइन नागरिकको क्रयशक्तिका साथै बङ्गलादेशको अन्तर्राष्ट्रिय प्रभाव पनि बढाएकी थिइन् । उनले एकछत्र राज गर्ने चाहना गर्दै लोकतन्त्रको आवरणमा एकदलीय अधिनायकवादी शासन चलाइन् । विपक्षविहीन निर्वाचनबाट पाएको बहुमतलाई निषेधको अस्त्र बनाइन् । सायद, यसैको परिणामस्वरूप उनले यसरी भान्न परेको हो ।

विद्यार्थी आन्दोलन आरक्षण खारेजीको मागबाट शुरु भएको थियो । साथै नयाँ पुस्ता सत्ता होइन भविष्यको खोजीमा थियो । तर, यसलाई पनि उनले विपक्षी राजनीतिक दलहरूले विगतमा गर्नेगरेका आन्दोलनकै रुपमा लिए । फलस्वरूप, बङ्गलादेश राजनीतिक सङ्कटमा फस्यो ।

बङ्गलादेशको यस प्रकारको राजनीतिक संकट दक्षिण एसियाली मुलुकहरूमा देखिदै गएको छ । केही समय अगाडि श्रीलंकामा समेत राजनीतिक र आर्थिक संकटका कारण सत्ता पलट भएको थियो । भारतमा पनि भाजपाको अतिवादी हिन्दुत्वका कारण अल्पसंख्यक अहिन्दु समुदायको लागि खतरा बढिरहेको छ । यही छिमेकी भारतकै अतिवादी हिन्दु सोचका कारण अहिले बङ्गलादेशमा रहेका अल्पसंख्यक हिन्दुहरूको जीवन पनि खतरामा रहेको हालै सार्वजनिक भएको घटनाले देखाएको छ ।

नेपालको राजनीतिमा पनि लोकतन्त्र स्थापना पश्चातका दिनहरूमा राज्यसत्ताको बागडोर मुलधार मानिने नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमाले र नेकपा माओवादी केन्द्रकै सेरोफेरोमा घुमेको देखिन्छ । तर नेपालको अवस्थामा कुनै परिवर्तन आएको आमजनताले महशुस गर्न पाएका छैनन् । हो विकासका नाममा सडक, यातायात र संचारको क्षेत्रमा भने उल्लेखनीय प्रगति भएको छ । तर देशको अर्थ व्यवस्था रेमिट्यान्सको भरमा चलिरहेको छ । देशका युवाहरू रोजगारको खोजीमा विदेश पलायन हुने क्रम रोकिएको छैन ।

तर देशमा रहेका राजनीतिक दल कुनै बेला राजनीतिक सङ्घर्षमा सामेल भएबापत आजीवन राज्यबाट विशेष सुविधा लिने कार्यमा नै व्यस्त रहेका छन् । देशको प्रधानमन्त्री मन्त्रीलगायतमा पहिलो दोस्रो गर्दै कति पटक प्रधानमन्त्री, मन्त्री बन्न सफल भईयो त्यसकै लेखाजोखा हुने गरेको छ । यसरी आजीवन सुविधा खोज्ने र दिनेहरूले बङ्गलादेशको वर्तमान राजनीतिक उलटपलटबाट केही सिक्नु र आत्मालोचना गर्नु उचित हुनेछ । निर्वाचनबाट पाएको बहुमत वा कुनै कानुनले पनि नागरिकको प्राकृतिक अधिकार खोस्ने अनुमति दिँदैन भन्ने हेक्का रहोस् !

उदाउँदो अवसरवाद, अस्ताउँदो समाजवाद

● संकेत कोइराला

दुई दाजुभाइ नदी किनारामा घुम्न गएछन् । घुम्दै जाँदा भुक्किएर भाइले दाइको खुट्टा कुल्चिएछ । दुखेर छटपटाएको दाइले भाइलाई एक भापू मारेछ । दाजुको मुक्काको कुनै प्रतिवाद नगरी भाइले बालुवामा लेख्यो- ‘खुट्टामा कुल्चिएकाले मलाई दाइले आज एक थप्पड हिकाउनु भयो ।’

भोलिपल्ट ती दाजुभाइ नदीमा नुहाउन गएछन् । नुहाउने क्रममा भाइलाई नदीको भेलले बगायो । त्यतिबेले पानीमा हाम्फालेर दाइले भाइको उद्धार ग-यो । सामान्य अवस्थामा पुगेपछि भाइले नजिकैको ढुंगामा लेख्यो- ‘नुहाउने क्रममा नदीले बगाउँदा दाइले मलाई बचाउनु भयो ।’

भाइको व्यवहारले चर्कित बनेको दाइले सोध्यो- ‘होइन, हिजो मैले थप्पड हान्दा तिमीले बालुवामा लेख्यौ । तर आज मैले बचाउँदा किन ढुंगामा लेखेको ?’ दाजुको प्रश्नमा भाइको उत्तर थियो- ‘आमाले सिकाउनु भएको थियो, जिन्दगीमा नराम्रा कुरा सधैं बालुवामा लेख्नु पर्छ, जसबाट ती कुरा छिटो मेटिएर जाओस् । अनि राम्रा कुरा ढुंगामा लिपिवद्ध गर्नुपर्छ ताकि ती कुरा सधैं अजर अमर रहिरहून् ।’ भाइको कुरा सुनेर दाजुले भाइलाई हेरिरह्यो । दाजुले मनमनै सोचिरहेको थियो- ‘साँच्चै कति छिटो ठूलो भएछ मेरो फुच्चे भाइ ।’

केपी ओली, शेरबहादुर देउवा र पुष्पकमल दाहालले गल्ती सच्याउने यस्तै प्रयास गरेका भए यतिबेला समृद्धिको गाडी धेरै अघि बढिसक्यो । देश उकालो लाग्न तथ्यांक, मिथ्यांक नभएर जनताको आत्मविश्वास पहिलो र अन्तिम सर्त हो । राष्ट्रियता जमिन, जंगल, जलमा नभएर मनमा फुल्छ । ‘म’ बाट ‘हामी’ भावको प्रवेश नै राष्ट्रियताको मूल बिन्दु हो । राष्ट्रपति, प्रधानमन्त्री, मन्त्रीका भाषण कागजी फूल हुन् । न त्यसमा कुनै पराग हुन्छ, न मौरीको आकर्षण नै । सरकार दुई तिहाईको त छ तर समृद्धिको उज्यालो प्रधानमन्त्री नामको रोबर्ट बाहेक कसैले त्यो रंग देख्दैन ।

‘समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली’ नामक जहाजका क्याप्टेन यति कमजोर छन् कि सामाजिक सञ्जालमा एउटा सानो प्रतिक्रियाको कुहिरो देख्ने बित्तिकै अत्तिएर जहाज मोडिहाल्छन् । नेपाली राजनीतिको समस्या यहीँ छ । अहिले गरिएको मौसमको प्रक्षेपण एकहप्ता पछि ठ्याक्कै मिल्छ । तर भोलिपल्ट ढल्ल लागेको सरकारको छनक त्यो सरकारका हेडसरले २४ घण्टा अधिसम्म पाउँदैनन् । ०८४ सालसम्म निष्कण्टक सरकार चलाउने गफ हानिरहेका प्रचण्ड कांग्रेस-एमालेको रातारातको गठजोडले ऐय्या पनि भन्न नपाई भुंगोमा परे भक्कानिएको मन लिएर सरापै गद्दी छोड्ने पूर्वप्रधानमन्त्रीको परम्परालाई उनले निरन्तरता दिए । स्याण्डवीच बनेको पत्तो पाउँदा अर्कोले दौरा सुरुवाल लगाइसकेको थियो ।

हाम्रो राजनीतिक

सामाजिक अध्ययन र प्राज्ञिक धरातलबाट निर्देशित छैन । बरु राणाले घोडा चढ्न नदिएको आक्रोशमा कांग्रेस बनेकाहरू क्रान्तिका भीष्म पितामह बनेका छन् । पढाईमा भुस भएकाहरू बुर्जुवा शिक्षाको विरोध गर्दै राजनीतिमा होमिएका कथित क्रान्तिकारी कम्युनिष्ट बनेका छन् ।

काम गरेर खान जाँगर नलागेपछि बन्दुक देखाएर सत्तेमा खान पल्केकाहरू रातारात गणतन्त्रका अभियन्ता दिए । देश केक बनाउन पाए ‘छोटे महाराज’को सपना देख्नेहरू मधेशवादी, जातिवादी र धर्मभीरु बनेर देखा परेका छन् । राजनीतिको यही विरुप बाछिटाका कारण गरी खाने मानिसका लागि यो देश सिउँडी बन्दै गएको छ ।

सरकारले गरेको निर्णय दलालले एक सेकेण्डमा एक सय असी डिग्री परिवर्तन गरिदिन्छन् । किनेकोका अगाडि चिनेको धर्मराउँदै गएको छ । कांग्रेस, एमाले, माओवादी जमिनबाट माथि उठेका नेताहरूका लागि कार्यकर्ता विभाउन थालेका छन् । बहुदल आएपछि तीन दशकयता एउटै पात्र र प्रवृत्तिले क्रान्तिकारीका धार भुत्ते बनाइदिएका छन् ।

पहिला पहिला कांग्रेस कांग्रेससँग अनुगृहित भएर काम गरिदिन्थ्यो । एमाले, माओवादीमा यही सिद्धान्त लागू हुन्थ्यो । अहिले त अहँ त्यस्तो छैन । हरेक पार्टीका मान्छेले दलालमाफत आफ्नै गोत्रीयलाई शुभलाभ दस्तुर असुल्नु पर्छ ।

एउटै खेतालोले बालकोट, भैँसेपाटी र बुढानिलकण्ठको सबै आवश्यकता पूरा गरिदिन्छ । चाकरी र ढोगभेटसँगको सगुन पार्टीको सिद्धान्त र कार्यकर्ताभन्दा माथि हुन्छ । जनता, पार्टीको घोषणापत्र, विधि विधान त काम नगर्नका लागि बाहना बनाउने माध्यम मात्र हुन् । पञ्चायतको मूल हाँगोमै समृद्धिको इन्ड्रेणी फले फुलेको छ । गणतन्त्र त भन्नु पर्छ पञ्चायतको कलमी विरुवाबाट उत्पादित बालीजस्तै भएको छ । नेपालमा देखिएका बहुरूपी चरित्र र अराजनीतिक परिवर्तन हिन्दी फिल्मीको तीन घण्टे दृश्यभन्दा अविश्वसनीय लाग्छ ।

सरकारका नयाँनयाँ मन्त्रीलाई लाग्छ- सृष्टिको शुरुवात उनीहरूले शपथ लिएपछि बल्ल शुरु भएको हो । भात खाँदै यो सिढीमा उक्लिएकाहरू ‘भूजा ज्यूनार’को यात्रामा लाग्छन् । सेना, पुलिसको बनावटी रजगजमा रमाउन पुग्छन् । सोचे जति र खोजे जति सेवा हाजिर हुन्छ । फूलमाला र खादासँग अहोरात्र भेट भइरहन्छ । यसो भएपछि त आफ्नो भाषण उद्गारमा परिणत भएको भ्रम उत्पन्न हुन थाल्छ । शब्द ब्रह्म वाक्य रहेको भान पर्न थाल्छ । कुसीले कालिदासलाई रातारात चाणक्य बनाउँछ । साइलकहरू सरस्वतीका वरद् पुत्र ठहरिन्छन् ।

पानीमरुवाहरू वीर हनुमान कहलाइन्छन् । गाउँका कुखुरा चोरहरू मन्त्री हुनासाथ विदुर नीतिका व्याख्याता हुन पुग्छन् । अनि तीन करोड जनतालाई उल्लू बनाइन्छ- यही हो प्रजातन्त्रको सुन्दर अभ्यास भनेर ।

अहिले त भन्नु अराजकतालाई संघीय र समावेशी गणतन्त्रको पदवी भिराइने अभ्यास तीव्र गतिमा भएका छन् । प्रधानमन्त्री ओलीको बारम्बार दलील हुने गर्छ- राजनीतिक पात्र र प्रवृत्तिको विरोध गर्नु संघीय गणतन्त्रको खिलाफमा उत्रनु हो । जनताको सरकार कस्तो हुनुपर्छ ? रामायणमा एउटा धोबीले शंका गर्दा अयोध्याका राजा रामले आफ्नी पत्नीलाई अग्निपरीक्षामा होमेका थिए । आफ्नै देशको एक चौथाइ भागमा नाम नसुनिएका मन्त्रीहरूको अर्ती, मुलुकको आर्थिक विकासमा २.६ प्रतिशत योगदानमा सीमित निजीक्षेत्रको फुर्ति कसैलाई पचेको छैन । जब एक व्यक्ति भ्रमले ग्रस्त हुन्छ, उसलाई पागल भनिन्छ । जब धेरै मानिस भ्रमले ग्रस्त हुन्छन्, त्यसलाई धर्म भनिन्छ । अहिले जताततै भूटलाई धर्म मान्ने संस्कृति हावी भएको छ । निसन्देहराजनीतिकस्वतन्त्रताले संसारमा भोकाहरूको पेट भरिएको उदाहरण छैन ।

२०१५ सालमा प्रधानमन्त्री हुँदा बीपी कोइरालाले मन्त्रिपरिषद् पहिलो बैठकमा प्रधानमन्त्रीले पाउने तलब सुविधाबाट एक हजार कट्टी गरेर जनताप्रति ममता देखाएका थिए । पृथ्वीनारायण शाहले विसै नगर्चीबाट एक रुपियाँ चन्दा लिएर एकीकरणको महाभियान सुरु गरेका थिए । भला यसले देश विकास त नहोला रे तर नेतालाई राजनेता बनाउने भनेकै यस्तै क्रियाकलापले हो । ठूलो भएर के गर्नु केँचीले छुट्याउने काम गर्छ तर हेपिएको त्यही सानो सियोले हरदम जोड्छ । त्यसैले मानिसले जोडिने कर्म गर्नुपर्छ । फाटेको त बादल मात्र राम्रो हो नि ।

सिक्न टाढा जानै पर्दैन । मानिसले किन दुःख पाउँदो रहेछ भन्ने उत्तर खोज्न निस्कँदा सिद्धार्थ राजकुमार भगवान गौतम बुद्ध भएर प्रकट भए । कार्पेन्टरको छोरो यशुक्रिष्ट भएर उदाउलान भनेर कसले विश्वास गरेको थियो ? हामीले प्रजातन्त्रको जननी बेलायतलाई मान्यौं तर हामी त्यस्तो पावन भूमिका नागरिक हौं, जनकपुरका राजा जनकले आफ्नी छोरी सीताको विवाह गर्दा समेत प्रजातान्त्रिक प्रक्रिया अपनाएर बरको छनौट गरे । धनु उठाउने प्रतिस्पर्धामा अब्बल ठहरिएपछि अयोध्याका राजकुमार रामले सीताको हात थाम्ने अवसर पाए । धार्मिक ग्रन्थबाट नै लोकअभ्यास गरिएको त्यो भूमि अहिले एकादेशको सन्नाटा जीवन बाँचिरहेको छ । सबैको अस्तित्व देखिने सलादजस्तो लोकतन्त्र छोडेर हामी जसको लाठी, उसको भैंसीतर्फ उन्मुख छौं ।

श्रीलंकाबाट प्रेरित लिक्वानले सिंगापुरे जनतालाई यस्तो हिरा बनाइदिए जुन देशका नागरिकले विश्वका कुनै मुलुक टेक्दा पनि कुनै तगारो लाग्दैन । उनले विदेशीको रेडिमेड माछा कहिल्यै स्वीकारेनन् । बरु बल्छी मागेर जनतालाई माछा मार्न सिकाए । पाउरोटीको साटो पाउरोटी बनाउने

सीपको अभियान छेडे । हाम्रा नेताहरू भने आफ्ना युवालाई खाडी पठाउन हौसिए । तर त्यहाँका मोहम्मद महाथिरले देश बनाउन गरेको योगदान चटकै विसिए ।

केही वर्षअघि भनेजुयलाका राष्ट्रपति ह्युगो चाभेज मर्दा ते-हँदिने दाजुभाइ बिते जसरी अनुहार बिगार्ने नेताहरू चाभेजले जस्तो जनतालाई समृद्ध बनाउने काममा नौ नारी गलाएर बसे । आफ्ना जनतालाई ५० पैसा लिटर तेल उपलब्ध गराउने चाभेजको लोकप्रियता कति होला ? अनुमान मात्र गर्न सकिन्छ । जो मानिस एक्लो उभिन्छ, उही महान हो । चाभेजले बाचुन्जेल अमेरिकाजस्तोदेशलाई च्यालेन्ज गरिरहे । अन्तिम अवस्थामा पनि छिमेकी देश ब्राजिलमा उपचार गरे तर युरोप, अमेरिका टेकेनन् ।

लाटो छोराले बाउ घुर्क्याएजस्तो छिमेकीलाई मनपरी भन्ने अनि आडुमा सुके लुतो निस्कियो भने उसैले पठाइदिएको एयर एम्बुलेन्स चढेर राष्ट्रियताको पाखण्डी गीतामा शायदै अरु देशका नेता रमाउँछन् । गुलियो बचन बोल्ने त बोल्ने भइगो, कलबिख तीतो बोल्ने पनि अन्ततः प्रायोजित विज्ञापनको कलाकार रहेको भेद खुल्ने गरेको छ । मान्छे हैन, रोबर्ट मान्छे बोल्ने गरेको छ । गाई विभिन्न रंगका भएपनि दूध सेतै हुन्छ । अलग अलग धर्मको शैली अलग भएपनि आखिर त्यसको निष्कर्ष एउटै हुन्छ- मानिसले शुभ कर्म गर्नुपर्छ ।

नीति भन्छ- अन्यायपूर्वक आर्जन गरेको धनबाट महान फल दिने ठूला ठूला यज्ञ गर्नाले त्यति धर्म हुँदैन जति न्यायोपार्जित थोरै भए पनि श्रद्धापूर्वक दान दिनाले हुन्छ । न्यायपूर्वक उपार्जन गरेको धनबाटै जीवन निर्वाह गर्ने तथा दानको महत्त्व थाहा पाउने व्यक्तिले दान र तपस्याबाट स्वर्गलोक प्राप्त गर्दछ । शिक्षाको सुरुवात किताबबाट होइन, कौन्त्रोबाट हुनुपर्छ । ज्ञानका हकदार शिक्षक नभएर गुरु हुन् ।

शिक्षकले सूचना दिन्छन् भने गुरुले ज्ञाना ज्ञानले बाँच्ने कला सिकाउँछ । तर सूचनाले फन्दुस गफ गर्नु यसैको परिणाम पपकन भनेपछि मरिहत्ते गर्ने तर हाँडीमा भुटेको मकैलाई घृणा गर्ने पुस्ता हावी बन्दै गइरहेको छ । कानमा लगाइएको सुनले आफ्नो विज्ञापन गर्दैन । त्यसको सौन्दर्य मानिसले बाहिरबाटै हेरेर गर्न सक्छ । जीवन असन्तोष हो, जो संग जे छ त्यसले हुँदैन पुग्दैन, जे हुँदैन त्यो चाहिन्छ । नभई हुँदैन । जे छ, जे छैन त्यसैको सन्तुलन मिलाउनु र रमाउनु सुख हो । सन्तोष पनि त्यही हो । मलाई कसैले माया गर्छ भन्ने विश्वास नै त सुख हो नि ।

माओत्सेतुडले भनेका थिए- ‘जो देश र जनताका लागि मर्छ, उसको मृत्यु पहाडजस्तै ग-हो हुन्छ । आफ्नो निम्ति मात्र मर्नेको मृत्यु प्याँख जत्तिकै हलुका हुन्छ ।’ रोटीमा जनताको पहुँच नभएसम्म केक काट्ने कामलाई पुरै वर्जित गरेको उनैका चेलाहरूलाई एउटा प्रश्न- ‘कस्तो मृत्यु रोज्ने कमरेडहरू ?’ -खबरहबबाट

शेख हसिनाको भवितव्य : संकटमा “एसियन टाइगर”

काठमाडौँ- टेक्सटाइल उद्योग, आइटी र औषधि उत्पादनमार्फत समृद्धितर्फ अधि बढिरहेको दक्षिण एशियाको उदीयमान अर्थतन्त्र भएको देश बंगलादेश विद्यार्थी आरक्षणको सामान्य विषयलाई समयमै सम्बोधन गर्न नसक्दा गम्भीर राजनीतिक संकटमा फसेको छ ।

देशका शक्तिशाली प्रधानमन्त्री शेख हसिना पदबाट राजीनामा दिएर आइतबार नै भारततिर पलायन भएकी छिन् । ढाकास्थित प्रधानमन्त्री निवास र संसद भवनसमेत आन्दोलनकारीले कब्जामा लिएका छन् ।

हसिनाका पिता एवम् बंगलादेशका संस्थापक नेता मुजिबुर रहमानको मूर्ति तोडिएको छ । संसदमा दुई तिहाई बहुमतसहितको जननिर्वाचित प्रधानमन्त्रीले देश छाडेपछि सेनाले अन्तरिम सरकार बनाउने घोषणा गरेको छ ।

आइतबारको सनसनीपूर्ण घटनाक्रमसँगै बंगलादेशमा १५ वर्षदेखि शासन गरिरहेको शेख हसिनाको शासनसत्ता ढलेको छ । अर्थात्, दक्षिण एशियाको ‘एसियन टाइगर’को रूपमा चिनिने देशमा चरम राजनीतिक संकट देखिएको छ । गत जुलाईदेखि चर्केको विद्यार्थी आन्दोलनका क्रममा सयौं नागरिकले ज्यान गुमाएका छन् भने अर्बौं बराबरको जनधनको क्षति भएको छ ।

विगत १५ वर्षदेखि लगातार सत्तामा रहँदै आएकी हसिनामाथि निरंकुश बनेको आरोप विपक्षीहरूले लगाउने गरेका थिए । विपक्षीमाथि दमन गरेको, चुनावमा धाँधली गरेको, अभिव्यक्तिको स्वातन्त्रता संकुचित गरेको र आफ्नो माग लिएर आवाज उठाउने जनतामाथि बल प्रयोग गरेर राज्य आतंक मच्चाएको आरोप उनीमाथि विपक्षीहरूले लगाउँदै आएका थिए ।

अन्ततः जनतामा असन्तोष र विद्रोह जागेपछि जस्तोसुकै शक्तिशाली सरकार पनि सडक आन्दोलनकै बलमा ढल्दो रहेछ भन्ने सन्देश दिएको छ । बंगलादेशमा सडकबाटै दुईतिहाइ बहुमतको सरकार ढलेपछि नेपालीहरूमा पनि त्यसले सामाजिक सञ्जालमा व्यापक चर्चा पाइरहेको छ ।

अन्ततः सन् १९७५ मा परिवारका सबै सदस्य मारिएपछि राजनीतिमा होमिएकी एक शक्तिशाली शासकको राजनीतिक अवसान हुन पुगेको छ । सरकार ढल्ने कारण अरु केही नभएर आरक्षणको मुद्दा थियो । बंगलादेशमा स्वतन्त्रता संग्राममा सहभागी भएकाहरूका परिवारलाई मेडिकल शिक्षालगायतमा सरकारको सुविधामा आरक्षणको व्यवस्था गरिएको थियो ।

स्वतन्त्रता सेनानीको परिवारका लागि ३० प्रतिशत आरक्षणको व्यवस्थाले आम नागरिकमा चरम असन्तुष्टि व्याप्त थियो । सुप्रीम कोर्टले आरक्षणलाई ५ प्रतिशतमा भाने आदेश दिए पनि कोटा व्यवस्था अहटाएको भन्दै आन्दोलनले निरन्तरता पाइरह्यो ।

स्वतन्त्रता सेनानीका परिवारलाई ३० प्रतिशत आरक्षणको प्रावधानले अवामी लिग पार्टीका कार्यकर्तालाई मात्रै फाइदा पुगेको विपक्षीको गुनासो थियो । किनभने, अवामी लिग नै त्यस्तो पुरानो पार्टी हो, जसका कार्यकर्ताले १९७० ताका पकिस्तानसँग संघर्ष गरेका थिए । र, अहिले तिनैका सन्तानले आरक्षणको सुविधा पाउँदै आएका थिए ।

आन्दोलनको बहाना आरक्षणको विरोध

र विद्यार्थी आन्दोलन भएता पनि हसिना सरकारले लिँदै आएको विपक्षीलाई दमन गर्ने नीतिका कारण सरकारविरुद्ध प्रदर्शन बलियो हुँदै गयो र यो आन्दोलनमा विपक्षी पार्टीहरूको समर्थनपछि भन्नु चर्किएँ गयो । गत जुलाईदेखि चर्केको विद्यार्थी आन्दोलनमा करिव सय जनाको ज्यान जाने गरी अन्धाधुन्ध गोली प्रहार गर्ने हसिनाको दमनकारी नीतिका कारण आन्दोलनको ज्वाला यसरी दमिँक्यो कि अन्तिम घडीमा आउँदा त्यहाँको राष्ट्रिय सेनाले आन्दोलनकारीलाई दबाउन चाहेन र प्रधानमन्त्री हसिनालाई असहयोग गर्‍यो । त्यसलगत्तै उनी सेनाकै हेलिकोप्टरमा छिमेकी देश भारततिर पलायन भईन् । उनी अहिले भारतको उत्तरप्रदेशस्थित गाजियाबादमा छिन् । त्यहाँबाट उनी बेलायतको लण्डन जाने वा युरोपकै फिनल्याण्ड वा स्वीजरल्याण्डमा राजनीतिक शरणको लागि जानको लागि पहल भइरहेको चर्चा छ ।

आखिर संसद्मा जतिसुकै बलियो भए पनि जनताको हितमा काम नहुँदा सडकबाटै दुईतिहाइवाला सरकार ढल्दो रहेछ भन्ने बंगलादेशको घटनाले स्पष्ट पारेको छ । बंगलादेशको ३५० सदस्यीय संसदमा हसिना सभापति रहेको अवामी लिगको एकै २७१ सिट छ । यो भनेको दुईतिहाइभन्दा भन्दा २७ सिट बढी हो । जबकि विपक्षीसँग ७९ सिटमात्रै छ । बंगलादेशमा ३५० सदस्यीय संसदमा ३०० सिटमा प्रत्यक्ष निर्वाचित हुन्छन् भने ५० सिटमा समानुपातिक एवम् आरक्षणबाट चुनिने संवैधानिक व्यवस्था छ । दुईवटा चुनावमा धाँधली भएको आरोप लगाउँदै विपक्षी पार्टीहरूले बहिष्कार गरेका कारण हसिनाको दल अवामी लिगसँग एकै २७१ सिट छ भने विपक्षीसँग स्वतन्त्र ६२ जनासहित ७९ सिट मात्रै छ । २१ सिटमा साना दलको प्रतिनिधित्व छ । एक सिट रिक्त छ ।

सडकबाटै हसिना सत्ताच्युत भएका कारण अब उनको दलसँग रहेको दुईतिहाइको कुनै हिसाव-किताब छैन । किनभने, अब बंगलादेशको सत्ता त्यहाँको सेनाले लिइसकेको छ । सेनापतिले अन्तरिम सरकार बनाउने घोषणा गरेका छन् । त्यसका लागि दलहरूसँग सेनाले छलफल थालेको जनाएको छ ।

हसिना सरकार ढलेपछि अब एशियाको टाइगर मानिँदै आएको बंगलादेशको आर्थिक समृद्धि र शान्तिको यात्रामा प्रश्नचिन्ह लागेको छ । लोकतन्त्रमाथि सैन्यकरण र धार्मिक एवम् जातीय अतिवादी खतरा अरु बढ्ने चिन्ता देखिएको छ । किनभने, जननिर्वाचित सरकार ढलेपछि विपक्षी दलहरूले सरकारको नेतृत्व सम्हाल्न नसकेर सेना हावी भएको छ । यसले त्यहाँको लोकतन्त्रलाई थप खतरामा पार्ने विश्लेषण हुन थालेको छ ।

हसिनाको अवामी लिग पार्टीलाई धर्मनिरपेक्षतावादी, मध्यमार्गी दलका रूपमा लिइन्छ । अब हसिनाको बहिर्गमनसँगै बंगलादेशमा धार्मिक अतिवाद र थप दक्षिणपन्थी शक्ति सतहमा आउन चिन्ता पनि प्रकट हुन थालेको छ । यसकै फलस्वरूप केही अल्पसंख्यक हिन्दुहरूको घरमा आगजनी भएको खबर प्राप्त भएको छ ।

शेख हसिनाका पिता शेख मुजिबुर रहमान (शेख मुजिब) ले सन् १९७० मा पाकिस्तानबाट बंगलादेशलाई अलग गर्ने संघर्षमा भूमिका खेलेका थिए । मुजिब दक्षिण एशियाकै शक्तिशाली नेता मानिन्थे । अवामी लिग पार्टीका सभापति एवम् प्रथम राष्ट्रपति (सन् १९७१-१९७२) बनेका मुजिब बंगलादेशमा संसदीय प्रणाली लागू भएपछि प्रधानमन्त्रीसमेत बने । बंगलादेशमा सन् १९७२ देखि संसदीय शासन प्रणाली लागू भएको हो ।

पाकिस्तानबाट छुटेपछि, केही समय पूर्वी पाकिस्तान विधानसभामा निर्वाचित जनप्रतिनिधिमार्फत शासन चल्थो भने मुजिब अन्तरिम राष्ट्रपति बने । उनकै अनुरोधमा १९७२ मार्च १७ मा भारतीय सेनाले बंगलादेश छाड्यो ।

त्यही साल डिसेम्बर १६ मा नयाँ संविधान जारी भयो र पहिलो संसदीय चुनाव १९७३ मा सम्पन्न भयो । मुजिबको पार्टीले बहुमत पाएर पहिलो जननिर्वाचित सरकार बनायो । धर्मनिरपेक्षताको प्रतिवद्धताविपरीत प्रतिबन्धित इस्लामिक एकेडेमी ब्यूँताएको जस्ता आरोपहरू उनीमाथि लाग्न थाल्यो ।

पाकिस्तानी सेनाले स्वतन्त्रता संग्रामलाई दबाउन ढाकामा सन् १९७१ मार्च २५ को मध्यरातमा नरसंहार गर्यो । मुजिबुरलाई पक्राउ गरी पश्चिम पाकिस्तान लगियो, जहाँ उनलाई सैन्य अदालतबाट मृत्युदण्डको सजाय सुनाइयो, जुन कार्यान्वयन हुन सकेन । त्यसबेला भारतले बंगलादेशको पृथक्तावादी आन्दोलनलाई साथ दियो । अन्ततः पाकिस्तानले आत्मसमर्पण गर्‍यो । १९७२ जनवरीमा शेख मुजिब कारागार मुक्त भई घर फर्किए र बङ्गलादेशको प्रथम राष्ट्रपति बन्न सफल भए ।

हसिनाका पिता रहमानले सन् १९७२ देखि बंगलादेशमा शासकीय प्रणाली परिवर्तन गर्दै राष्ट्रपतीय प्रणालीको साटो संसदीय प्रणालीमा जाने संवैधानिक प्रवन्ध गरे । नयाँ व्यवस्थापछि उनी राष्ट्रपतिको साटो प्रधानमन्त्री बने ।

रहमान बंगाली राष्ट्रवाद, प्रजातन्त्र, समाजवाद र धर्मनिरपेक्षताको पक्षधर थिए । उनको यो विचारलाई बंगलादेशमा कतिपयले ‘मुजिबवाद’ समेत भन्ने गरेका थिए ।

आफ्नो राजनीतिक लाइन अनुसार मुजिबले धर्मनिरपेक्षतासहितको संविधान निर्माणको तयारी गरे । तर, उनी चरम गरिबी र भ्रष्टाचारको चपेटामा परे । यसबाट उम्कन उनले एकदलीय राजनीतिको घोषणा गरे । त्यस्तो घोषणाको ७ महिना पनि नबित्दै सन् १९७५ अगष्ट १५ का दिन सेनाको एक समूहले प्रधानमन्त्री रहमानसहित उनको बंश विनास गरिदियो, विदेशमा रहेकाले शेख हसिना र उनकी बहिनी भने बच्न सफल भइन् ।

पिताको हत्यापछि हसिनालाई स्वदेश फर्कन प्रतिबन्ध लागेको थियो । मुजिबको हत्यापछि बंगलादेश केही वर्षसम्म अस्थिरता, द्वन्द्व र सैन्य हस्तक्षेपको चपेटामा फसिरह्यो । सन् १९९६ मा एकपटक चुनाव जितेर प्रधानमन्त्री बनेकी हसिना वीचवीचमा विवादमा परिन् । भ्रष्टाचार मुद्दामा जेलसमेत

बोँकी पेज ६ मा

फ्रिजमा राखेको खानेकुरा कति दिनसम्म खान मिल्छ ?

काठमाडौँ - प्रविधिको विकासले हाम्रो दैनिक जीवनयापन निकै सहज बनाइदिएको छ । घरमा स-सानादेखि ठूला कामका लागि विद्युतीय उपकरणको प्रयोग बढ्न थालेको छ । त्यसमध्ये फ्रिज पनि एउटा हो । पहिला होटल तथा धनाढ्य परिवारमा सीमित रहेको फ्रिजको प्रयोग अहिले हरेकको भान्सामा पुगेको छ ।

जसले गर्दा हाम्रो खानपानको शैली बदलिँदै गएको छ । व्यस्त जीवनशैलीका कारण फास्टफूडको प्रचलन बढेको छ । खानेकुरा एकैपटक पकाउने र फ्रिजमा राखेर खानेको संख्या बढ्दो छ । यसले समयको बचत गराउँछ र सरसफाइमा पनि धेरै समय दिनु पर्दैन भन्ने सोचाई धेरैको छ । तर यसको प्रयोगले सहजतासँगै स्वास्थ्यमा चुनौती पनि थपिएको छ ।

फ्रिजमा खानेकुरा भण्डारण गर्ने बारेमा राम्ररी ज्ञान नहुने कारणले खानेकुरा दूषित हुनपुग्छ । त्यस्तो खानेकुराले तपाईंको स्वास्थ्यमा गम्भीर संकट निम्तनसक्छ । त्यसैले खानेकुरा भण्डारणमा विशेष चनाखो बन्नुपर्ने र सतर्कता अपनाउनुपर्ने चिकित्सक बताउँछन् ।

पोषणविद् डा. भूपाल बानियाँका अनुसार डि फ्रिजमा माइनस १८ डिग्रीमा खानेकुरा राख्दा ब्याक्टेरियल प्रदूषण हुनबाट बचाउँछ । ब्याक्टेरिया चिसोका कारण विकास हुन नपाउँदै मर्छ भन्ने आम बुझाई हुन्छ । तर हरेक खानेकुराको आफ्नै केमिकल र विशेषता हुन्छन् । कुन खाना कति दिनसम्म भण्डारण गरेर राख्ने ? कसरी राख्ने ? भन्ने कुरा बुझ्नु जरुरी हुने उनको भनाइ छ ।

फ्रिजको प्रयोग र महत्व डिफ्रिजमा खानेकुरा राख्ने कुरा मान्छेले लामो समयदेखि सिक्दै आएका हुन् । बिग्रिने सामान बरफमा प्याक गरेर राख्ने, खानेकुरा कहिल्यै अष्टेरो पर्दा चाहिन्छ भनेर राख्ने चलन परापूर्वकालदेखि नै चलेको हो । अहिले प्रविधिले हाम्रो दैनिक जीवन सहज बनाइदिएपछि कार्यव्यस्तताले नभ्याउने अवस्था छ । त्यस्तै सजिलोको लागि भनेर हरेकको घरघरमा यो सुविधा पुगेको छ । प्राय सबैले सजिलो असजिलो दुवै अवस्थामा फ्रिजको प्रयोग गर्न थालेको पोषणविद् बानियाँ बताउँछन् ।

रेफ्रिजेटर शून्यदेखि ५ डिग्री तापक्रममा खानेकुरा राख्ने हो । यसमा राखेको खानेकुराहरु लामो समयसम्म खान मिल्ने हुँदैन । खाना ताजा र राम्रो देखियोस भन्नका लागि मात्रै यसरी राख्ने हो । त्यसमा राखेको खाना केही समयको लागि मात्रै खान मिल्ने हुन्छ । त्यसैले फ्रिजमा खाना राख्नु नराम्रो होइन तर तापक्रम मिलाएर राख्न जान्नुपर्ने हुन्छ ।

दाल भात कति दिनसम्म राखेर खान सकिन्छ ? पाकेको खाना सामान्यतया एक दुई दिनसम्म खान मिल्ने अवस्था हुन्छ । तर बुझ्नुपर्ने के हुन्छ भने पाकेको र नपाकेको अर्थात् काँचो खानेकुराहरूसँगै राख्दा छिटो बिग्रिने सम्भावना हुन्छ । डब्लुएचओको सिद्धान्त अनुसार पाकेको खानेकुरा छुट्टै, काँचो खानेकुरा, फलफूल र तरकारी छुट्टै राखिएको छ भने दुई दिनसम्म खान मिल्छ ।

फ्रिजमा खाना राख्ने तरिका पकाउने बित्तिकै तातो खाना फ्रिजमा राख्नु हुँदैन । पकाएको आधा वा एक घण्टामा सेलाइसकेपछि फ्रिजमा राख्नु राम्रो हुन्छ । आफूले भण्डारण गरेको खाना शून्य दशमलव ५ डिग्रीमा छ कि छैन भनेर सचेत बन्नुपर्ने हुन्छ । फ्रिजमा राखेको कुरा ताजा बन्नका लागि २४ घण्टा कुनै पनि समय फ्रिज बन्द हुनु हुँदैन अर्थात् करेन्ट लगातार सप्लाई भएको हुनुपर्छ । समयसमयमा बत्ती गएमा पनि फ्रिजमा राखेको खानेकुरा बिग्रने जोखिम हुन्छ ।

फ्रिजमा राख्दा खानेकुराको वर्गीकरण गर्नुपर्छ । जस्तै तरकारी र फलफूलहरु, पकाएको खाना, मासु, दूधजन्य परिकार एकैठाउँमा नराखेर छुट्टाछुट्टै राख्नुपर्छ । यसरी खाना राख्दा एउटा खानाको ब्याक्टेरिया अर्को खानामा जान पाउँदैन । जसले गर्दा भण्डारण गरिएका सबै खानेकुरा स्वस्थकर हुन्छन् ।

आफूले राखेको खाना कति दिनसम्म खान मिल्ने हो त्यो बुझ्नुपर्छ । जस्तै मासु राखेको छ भने दुईदेखि तीन दिनसम्म खान सकिन्छ । अण्डालाई पाँच सातासम्म प्रयोग गर्न सकिन्छ । त्यो भन्दा धेरै समय राखेर खाँदा स्वास्थ्यमा विभिन्न समस्या देखिनसक्छन् ।

कस्तो खाना फ्रिजमा राख्न मिल्दैन ? केरा- केरालाई फ्रिजमा राख्नु हुँदैन । फ्रिजमा राख्दा यसको बोक्रा कालो भएर स्वादमा परिवर्तन आउन थाल्छ । केरा तातो हावापानीमा फल्छ । केरालाई चिसो तापक्रममा राखियो भने पाक्न मद्दत गर्ने इन्जाइमले काम गर्न छोड्छ । चिसोले केराका कोशिकालाई क्षति पुर्याउँछ । त्यो स्वास्थ्यका लागि हानिकारक हुन्छ ।

खरबुजा- खरबुजामा पर्याप्त मात्रामा पानी पाइन्छ । गर्मीको बेलामा यसलाई चिसो बनाउन भनेर फ्रिजमा राख्छौं । तर, खरबुजालाई पनि फ्रिजमा राख्नु हुँदैन । यसो गर्नाले यसमा पाइने एन्टी अक्सिडेन्ट कम हुने र यसको पौष्टिकता कम हुन्छ । त्यसैले विज्ञले खरबुजालाई फ्रिजमा नराख्न सल्लाह दिने गर्दछन् ।

मेवा- गर्मीमा मेवाको खपत पनि निकै धेरै हुन्छ । धेरैले मेवा छिट्टै नबिग्रियोस् भनेर फ्रिजमा राख्छन् । तर, मेवालाई फ्रिजमा राख्दा यसको स्वाद र बनावटमा परिवर्तन आउन सक्छ । त्यसैले यी चिज फ्रिजमा नराखेकै राम्रो मानिन्छ ।

डि फ्रिजमा राखेको मासु कति स्वस्थकर ? मासु एकदमै छिटो बिग्रिने खानेकुरा हो । त्यसमा ब्याक्टेरिया छिटो फैलिने सम्भावना रहन्छ । त्यस्ता ब्याक्टेरियाबाट बचाउनका लागि मासु डि फ्रिजमा राख्नुपर्छ भन्ने वैज्ञानिक तथ्य छ । त्यसैले कुखुराको मासु छ भने छोटो समय, माछा र रातो मासु छ भने अलि लामो समय फ्रिजको प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

फ्रिजमा राखेको खाना खाँदा के कस्ता कुरामा ध्यान दिने ? होटेल रेष्टुरेन्ट व्यवसायीले कुन सामान कहिले बनेको हो कति समयसम्म खान मिल्ने हो भन्ने कुराहरु उल्लेख गरेर राख्नुपर्छ । घरमा पनि खानेकुरा राख्दा किनेर ल्याएको सामानहरु मिति नाघेको भए नखाने र आफै घरमा बनाएको खानेकुरा हो भने पनि कहिले बनाएको हो कहिलेसम्म खान मिल्ने हो भन्ने कुरा थाहा पाउनु जरुरी हुन्छ ।

चीनले सार्वजनिक गर्‍यो आफ्नै स्याटलाइट इन्टरनेट

काठमाडौँ । चीनले स्पेस एक्सको स्टारलिनकलाई टक्कर दिन मङ्गलवार आफ्नो स्याटलाइट नेटवर्कको पहिलो ब्याच सार्वजनिक गरेको छ । ’थाउजेन्ड सेल्ज’ नाम दिइएको स्याटलाइटहरूको पुञ्ज अन्तर्गत लो-अर्थ अर्बिट (पृथ्वीको तल्लो कक्ष) का लागि १५ हजार भन्दा बढी स्याटलाइट रहने चीनले बताएको छ ।

जसले विश्वव्यापी इन्टरनेट पहुँच स्थापित गर्नेछन् । चाईनिज एकेडेमी अफ साइन्सका अनुसार लड मार्च सिक्स ए

क्यारियर रकटले चीनको शाङ्सी प्रान्तको उत्तरमा रहेको ताइयुयान प्रक्षेपण केन्द्रबाट पहिलो चरणमा १८ ओटा स्याटलाइट लिएर अन्तरिक्षका लागि उडेको छ, जुन मिसन पूर्ण रूपमा सफल भएको बताइएको छ ।

चीनको सरकारी सञ्चार संस्था सीसीटीभीका अनुसार विश्वव्यापी इन्टरनेट नेटवर्क कभरेजको उद्देश्य अनुरूप सन् २०२५ सम्म पुञ्जको पहिलो चरणको काम सम्पन्न गर्न ६४८ स्याटलाइट अन्तरिक्षमा प्रक्षेपण

गर्ने चीनको लक्ष्य छ । चीनको स्याटलाइट पुञ्ज लो-अर्थ अर्बिट अर्थात् लिओ (lभ्द) स्याटलाइटको समूहको नामले चिनिन्छ, जसको उद्देश्य इन्टरनेट पहुँच उपलब्ध गराउनु हो ।

अन्तरिक्षका लागि दुई ओटा चर्चित नाम हुन्, एलन मस्कको स्पेसएक्सले तैनाथ गरेको स्टारलिनक र युरोपियन फर्म ईयूटेलस्याटको स्वामित्वमा रहेको वनवेब । इन्टरनेटको पुञ्ज प्रक्षेपणबाट अन्तरिक्षमा चीनको ठूलो महत्त्वाकाङ्क्षालाई दर्साउँछ । प्रविधिमा रहेको दुई देशबीचको होड अनुरूप बेइजिङले यो क्षेत्रमा रहेको अमेरिकी दबदबालाई चुनौती दिएको छ ।

सन् २०२० मा चीनले अमेरिकी सरकारको स्वामित्वमा रहेको ग्लोबल पोजिसनिङ सिस्टम-जीपीएस (जुन विश्वव्यापी रूपमा धेरै मात्रामा प्रयोगमा छ) को प्रतिस्पर्धीको रूपमा स्याटलाइटको एउटा समूहको रूपमा बेइडु नेटवर्क तयार पारेको थियो । यसै वर्षको चीनले पठाएको चाङ ई-सिक्स चन्द्रमाको सुदूर भागबाट अन्वेषणका लागि पहिलो पटक नमुनाहरू लिन मङ्गलवार मात्रै पृथ्वीमा फर्कियो । बेइजिङले सन् २०२३ सम्म मङ्गल ग्रहमा चालक दल सहितको मिसन पठाउने योजना बनाएको छ ।

शेख हसिना.....

वसिन् । उनी केही समय अमेरिका गइन् । र, २००६ मा स्वदेश फर्केको दुई वर्षपछि, चार पार्टीको गठबन्धन बनाएर चुनाव जितिन् र लगातार सत्तामा रहिन् । स्वतन्त्रता संग्रामसँग जोडिएको दल अवामी लिगको सभापति उनी सन् १९८४ देखि नै छिन् । प्रधानमन्त्री शेख हसिना विश्वकै सर्वश्रेष्ठ शक्तिशाली महिलाको सूचीमा थिइन् । सन् २०१६ मा फोर्ब्स पत्रिकाले विश्वका १०० जना शक्तिशाली महिलाको सूची प्रकाशित गरेको थियो, जसमा उनी शीर्ष २६ औं स्थानमा थिइन् । सन् २०१७ मा सार्वजनिक गरेको सूचीमा भने उनी ३० औं स्थानमा रहिन् ।

हसिनालाई अमेरिकाको एक पत्रिकाले विदेश नीतिको आधारमा विश्वका शीर्ष १०० विचारकहरूको सूचीमा समेत सामेल गरेको थियो । हसिना विश्व महिला नेत्री परिषदकी सदस्य पनि हुन् । यो परिषद वर्तमान र पूर्वमहिला राष्ट्राध्यक्ष तथा प्रधानमन्त्रीहरूको एक अन्तर्राष्ट्रिय सञ्जाल हो ।

बङ्गलादेशका प्रथम राष्ट्रपतिकी छोरी हसिनाले पढाइमा राम्रो अवसर नपाउने क्रुरै भएन । शुरुमा उनले पूर्वी पाकिस्तानको टुङ्गिपाडाकै विद्यालयबाट प्रारम्भिक शिक्षा लिएकी थिइन् । सन् १९५४ देखि उनी परिवारका साथ ढाकामा बसोबास गर्न थालिन् । पछि, पिता रहमान स-परिवार भिन्टो सडकमा रहेको एक सरकारी निवासमा सरे । त्यसपछि, हसिना थप शिक्षाका लागि नारी शिक्षा मन्दिर कन्या विद्यालयमा भर्ना भइन् । रहमानको परिवार सन् १९६१ देखि ढाकाको धानमोन्डीस्थित अर्को घरमा बसाइँ सर्‍यो ।

हसिनाले सन् १९७३ मा ढाका विश्वविद्यालयबाट स्नातकोत्तर सकिन् । विश्वविद्यालयमा अध्ययनरत हुँदा उनको विवाह वाजेद मियाँसँग भयो । हसिना र वाजेदका तर्फबाट सजीव वाजेद जोय र सायमा वाजेल पुतुल नामक दुई सन्तान जन्मिए । सन् २००९ मा

उनका वाजेदको मृत्यु भयो ।

शेख हसिना दक्षिण एसियाली राष्ट्र बङ्गलादेशमा लामो समय सत्ता चलाउने प्रधानमन्त्री हुन् । बङ्गलादेशकी १० औं प्रधानमन्त्री बनेकी उनले सन् २००९ जनवरीबाट सत्ता सम्हालेकी हुन् । उनी बङ्गलादेशको इतिहासमा सबैभन्दा लामो समयसम्म प्रधानमन्त्री पदमा रहने व्यक्ति हुन् । हसिनाको जन्म सन् १९४७ सेप्टेम्बर २८ का दिन पूर्वी सेप्टेम्बर २८ का दिन पूर्वी बङ्गाल (तत्कालीन पाकिस्तान) को टुङ्गिपाडा भन्ने ठाउँमा भएको थियो । उनी हाल ६७ वर्ष पुगेकी छिन् । पहिलोपटक प्रधानमन्त्री बन्दा उनी ४७ वर्षकी थिइन् ।

हसिना बङ्गलादेशका प्रथम राष्ट्रिय शेख मुजिबुर रहमानकी छोरी हुन् । बंगलादेशमा सन् १९७५ अगस्त १५ मा सैनिक विद्रोह भएको थियो । उक्त विद्रोहमा उनका पितासहित परिवारका सबै सदस्यको हत्या भएको थियो । यो हत्यामा अमेरिकी गुप्तचर संस्था सीआइएको समेत हात रहेको बताउने गरिए पनि नेपालको दरबार हत्याकाण्डजस्तै अहिलेसम्म रहस्यमै रहेको छ ।

परिवारको बंशनाश हुँदा हसिना र उनकी बहिनी शेख रेहाना भने जर्मनीमा पढिरहेका थिए । विदेशमा रहेकै कारण दिदी-बहिनी दुईजना हत्या हुनबाट बचे । अन्ततः विदेशमा पढेर फर्केपछि हसिना राजनीतिमा लागिन् र पटक-पटक गरेर २० वर्षसम्म प्रधानमन्त्री बनिन् । गत जुलाईदेखि बंगलादेशमा चर्केको आन्दोलन आइतवार उत्कर्षमा पुग्दा हसिनाको अवस्था भण्डै १९७५ को सैनिक विद्रोहका बेलाको जस्तै भयो । प्रधानमन्त्री भवनमा आन्दोलनकारीहरु प्रवेश गर्न थालिसकेका थिए । आन्दोलनमा दमन गर्न हसिनाले सेना परिचालन गर्न खोजे पनि सेनाले गोली चलाउन अस्वीकार गरेपछि हसिनाले सुरक्षाका लागि देशै छाड्नुपर्यो । र, उनी आफ्नी बहिनी शेख रेहानालाई लिएर हेलिकोप्टर चढेर भारतको त्रिपुरातिर भागिन् र बच्न सफल भइन् ।

हसिनाको राजनीतिक जीवन करिब चार दशक भन्दा

लामो छ । उनी जर्मनीमा पढेर स्वदेश फर्केपछि सन् १९८६ देखि १९९० सम्म संसदमा प्रतिपक्षी दलको नेता बनिन् । त्यस्तै, सन् १९९१ देखि १९९५ सम्म पुनः प्रतिपक्ष दलकै नेताका रूपमा संसदमा प्रतिनिधित्व गरिन् । हसिना सन् १९८१ देखि अवामी लिगको सभापति बनिन् ।

सन् १९९६ देखि सन् २००१ सम्म हसिनाले पहिलोचोटि बङ्गलादेशकोप्रधानमन्त्रीकोजिम्मेवारी सम्हालिन् । सन् २००८ मा बहुमत ल्याएर उनी दोस्रोपटक प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित भइन् । सन् २०१४ जनवरीमा एक विरोधी दलविहीन निर्वाचन जितेर उनी तेस्रोपटक प्रधानमन्त्री पदमा निर्वाचित भइन् । उक्त चुनाव विपक्षी दलले बहिस्कार गरेका थिए । अन्तर िष्ट्रिय पर्यवेक्षकहरूले पनि उक्त चुनावमा धाँधली भएको ठहर गर्दै आलोचना गरे ।

सन् २०१८ मा भएको चुनावमा हसिना चौथो कार्यकालका लागि प्रधानमन्त्री निर्वाचित भइन् । उक्त निर्वाचनमा पनि विपक्षी दलले धाँधली भएको आरोप लगाए । २४ जनवरी २०२४ मा सम्पन्न पछिल्लो चुनावपछि हसिना फेरि दुई तिहाई बहुमतका साथ सत्तामा रहिन् ।

आफ्नो शासनकालमा हसिनाले आर्थिक विकासका लागि प्रशंशनीय कामहरु गरिन् । करिब १७ करोड जनसंख्या रहेको बंगलादेशलाई हसिनाले ‘ एशियाको टाइगर’ बनाउँदै भार तसँग पनि कतिपय मामिलामा टक्कर गर्न सक्ने बनाएकी थिइन् । तर, प्रधानमन्त्रीका रूपमा उनको कार्यकाल विवादरहित हुन सकेन ।

खासगरी, देशमा धेरै किसिमका भ्रष्टाचार र घोटालाहरु भए । पदमा सेतु काण्ड, हलमार्क सनाली बैंक काण्ड, शेयर बजार काण्ड, रानम प्लाज ध्वंस र बङ्गलादेश सडक सुरक्षा आन्दोलन आदि उनको शासनकालका केही कुख्यात काण्डहरु हुन् । लोकतान्त्रिक दृष्टिकोणले हसिनामाथि अधिनायकवादी बनेको आरोप लाग्यो । उनको

कार्यकालमा सरकारी दमनका घटना प्रशस्त भए । त्यसैको एकमुष्ट प्रतिफलका रुपमा सडक आन्दोलन चर्कियो र दुईतिहाई बहुमतवाला सत्ता अन्ततः सडकवाटै पल्टियो ।

त्यसो त बंगलादेशको सत्तापलटले भारतमा के असर पर्छ भनेर दिल्लीमा विश्लेषण भइरहेको छ । अहिले भारतीय टेक्सटाइल उद्योग र औषधि उद्योगका व्यापारीहरु बंगलादेशको अस्थिर राजनीतिको फाइदा उठाउने दौडमा रहेको केही विश्लेषकहरुले गरेको छ । किनकी यी उद्योगको उत्पादनमा बंगलादेशको हिस्सा ठूलै रहेको थियो

हाल भारतले बंगलादेशसँगको सीमा क्षेत्रमा सेनाको तैनाथी बढाएको छ । नेपालबाट पनि बंगलादेशमा मेडिकल क्षेत्रमा पढ्न जाने विद्यार्थीहरु यसअघिदेखि नै प्रभावित भइसकेका छन् । अब त्यहाँको सत्ता पलटले नेपाली विद्यार्थीहरुको भविष्यमा थप असर पर्न सक्ने देखिन्छ । राजनीतिक रुपमा पनि बंगलादेशको घटनाले नेपालमा तरंग ल्याएको छ । ०३६ सालमा पाकिस्तानको राजनीतिक घटनाले काठमाडौँमा विद्यार्थी आन्दोलन चर्केजस्तै बंगलादेशबाट उत्साहित भएर सडकमा सरकारविरुद्ध प्रदर्शनको खतरा काठमाडौँ पनि देखा नपर्ला भन्न सकिन्न । तर, जननिर्वाचित बहुमतको सरकार सडक आन्दोलनबाट फालिनु लोकतन्त्रका लागि सुखद घटना भने होइन । हसिनाको सरकार ढलेर अर्को उदार, कम भ्रष्ट र जनमुखी सरकार बन्न सकेको भए त्यो परिवर्तन सही हुन सक्थ्यो, तर लोकतन्त्र सेनाको हातमा गएको छ र भक्तै अनुदार दलहरु सत्तामा आउने सम्भावना देखा परेको छ ।

त्यसैले बंगलादेशमा हसिनाको सरकार ढले पनि ‘ अबको बाटो के ?’ भन्ने प्रश्न निकै नै जटिल देखिएको छ । दक्षिण एशियन टाइगर’को अबको भविष्य के ? यो प्रश्नको जवाफका लागि ‘पर्ख र हेर’को नीति लिनैपर्ने हुन्छ ।

सिटीका अल्भारेज एट्लेटिको मड्रिडमा अनुबन्ध

काठमाडौँ । स्पानिस क्लब एट्लेटिको मड्रिडले इंग्लिस क्लब म्यानचेष्टर सिटीका फरबाड जुलियन अल्भारेजलाई अनुबन्ध गर्ने भएको छ । अल्भारेजका लागि एट्लेटिकोले ८१.५ मिलियन पाउण्ड तिर्न सहमत भएको बीबीसीले जनाएको छ । एट्लेटिकोले सुरुमा ६४.४ मिलियन पाउण्ड तिर्ने र बाँकी १७.१ मिलियन पाउण्ड पछि तिर्नेगरी सहमति भएको हो ।

सिटीले कुनै पनि खेलाडीको बहिर्गमनबाट पार्ने यो कीर्तिमानी रकम हुनेछ । यसअघि चेल्सीले सिटीका रहिम स्टर्लिङका लागि ५० मिलियन पाउण्ड खर्च गरेको थियो ।

पेरिस ओलम्पिकमा अर्जेन्टिनाको यू २३ टिमबाट खेलेका अल्भारेजले ओलम्पिकपछि आफ्नो भविष्यको निर्णय गर्ने बताएका थिए । अर्जेन्टिना फ्रान्ससँग क्वाटरफाइनलमा पराजित हुँदै पेरिस ओलम्पिकबाट बाहिरिएको थियो ।

सिटीका प्रशिक्षक पेप ग्वार्डिओलाले २४ वर्षीय अल्भारेजलाई क्लबमै राख्न चाहेका थिए र नयाँ सिजनका लागि अल्भारेजलाई पनि गणना गरेको बताएका थिए । तर सिटीले क्लब छाड्ने कुनै पनि खेलाडीलाई रोक्ने प्रयास गरेको छैन । यसअघि इक्वे गुन्डोगान, रियाद महारेज र एमरेक लापोर्टाको हकमा पनि यस्तै भएको थियो ।

एट्लेटिको मड्रिडले चेल्सीका मिडफिल्डर कोनोर गालेघरलाई पनि अनुबन्ध गर्नका लागि सहमति गरिसकेको छ । अर्जेन्टाइन फरबाड अल्भारेजले सन् २०२२ मा रिभर प्लेटबाट सिटीमा अनुबन्ध भएका थिए । जहाँ उनले १०६ खेल खेल्दै ३६ गोल गरेका थिए ।

अल्भारेजले सिटीमा पहिलो सिजनमै क्लब ट्रेबल जितेका थिए । यस्तै सन् २०२० मा अर्जेन्टिनाले फिफा विश्वकप जित्दा उनी टिमको सदस्य थिए ।

नेपाल फाइनलमा, उपाधिका लागि भारतसँग भिड्ने

काठमाडौँ । इरानलाई सोभ्रो सेटमा हराउँदै मंगलवार नेपाल काभा महिला भलिबल नेसन्स लिगको फाइनलमा प्रवेश गरेको छ । नेपालले आज उपाधिका लागि दक्षिण एसियन जाइन्ट भारतको सामना गर्नेछ । जारी प्रतियोगितामा नेपालको यो चौथो जित हो । अब उपाधिको लागि नेपाल एक जित टाढा रहेको छ ।

इरानसँग लिग चरणमा भोगेको हारको बदला लिदै फाइनलमा पुग्ने सोचमा रहेको नेपालले सुरुवात राम्रो गर्यो । नेपाली टिमले आमविश्वासी प्रदर्शनमा पहिलो सेटमा इरानको युवा टोलीलाई २५-२१ ले हरायो ।

नेपालले खेलमा १-० को अग्रता बनायो । दोस्रो सेट नाटकीय बन्यो । नेपालले एक समय बनाएको ६ अंकको अग्रता गुमाउँदा इरानले २४-२१ को अग्रता बनायो । इरान सेट प्वाइन्टको लागि मात्र एक अंकको खोजीमा थियो । तर नेपालले लगातार ३ अंक जोडेर खेललाई २४-२४ मा पुर्यायो । संगठित प्रदर्शनमा नेपालले यो सेट २८-२६ ले जित्दै खेलमा २-० को स्पष्ट अग्रता बनायो ।

तेस्रो सेट सुरुवातमा प्रतिस्पर्धात्मक बन्यो । तर नेपालले इरानलाई मौका नै दिएन र २५-२० ले हराउँदै सोभ्रो सेटको जित दर्ज गर्यो । नेपाल लिग चरणमा दोस्रो हुँदै र इरान तेस्रो भएर सेमिफाइनलमा प्रवेश गरेका हुन ।

त्यस्तै प्रमुख दावेदार भारत श्रीलंकालाई सोभ्रो सेटमा हराउँदै काभा महिला भलिबल नेसन्स लिगको फाइनलमा प्रवेश गरेको छ । जारी प्रतियोगितामा श्रीलंका भारतसँग पराजित भएको यो दोस्रो पटक हो । त्रिपुरेश्वरस्थित राष्ट्रिय खेलकुद परिषदको कभर्ड हलमा भएको पहिलो सेमिफाइनल खेलमा श्रीलंकासँग सोमवार लिग चरणमा भोगेको हारको बदला लिने अवसर थियो ।

जहाँ सुरुवाती केहि समय श्रीलंकाले भारतलाई चुनौति दियो । खेलमा ७-६ को अग्रता पनि बनायो । तर यसपछि भारतले लगातार ८ अंक जोडेपछि भारतले १४-७ को आरामदायी अग्रता बनायो । यही अग्रतामा भारतले पहिलो सेट २५-१५ ले जित्यो ।

१-० ले पछि परेको श्रीलंका दोस्रो सेटमा पनि खेलमा फर्कन सकेन । श्रीलंकाले खेलाडी परिवर्तनमा पनि जोड दियो । यसले पनि बलियो भारतलाई रोकन श्रीलंका असफल नै रहयो । दोस्रो सेट भारतले २५-१६ ले आफ्नो पक्षमा पार्यो ।

२-० पछि परेपछि श्रीलंकाले तेस्रो सेटको सुरुवातमा भारतलाई चुनौति दिदै श्रीलंकाले १२-८ को अग्रता बनाएको थियो । तर ४ अंकको यो अग्रतालाई श्रीलंकाले केहि बेरमा नै गुमायो । भारतले अन्त्यतिर सहजै अग्रतालाई बढाउँदै २५-२३ ले माथ दिदै सोभ्रो सेटको जितमा अन्तिम दुईमा स्थान बनाउन सफल रहयो ।

प्रकाशक/कार्यकारी सम्पादक: दीपक श्रेष्ठ, सम्पादक: दीपिका श्रेष्ठ, व्यवस्थापक: दिवस श्रेष्ठ, कार्यालय: सुन्दरनगर, मध्यपुर थिमि-३, भक्तपुर, फोन: ६६३३६५२, ९८५११०२२७३,
मद्रण: धिम्ले अफसेट प्रेस, अनामनगर, web Portal : www.thimitimes.com.np/